

بررسی اثر استفاده از ضایعات چای بر عملکرد مرغ‌های تخمگذار در دوره تولک‌بری اجباری

مهسا نائیجی*، بهروز دستار، فیروز صمدی، سعید زره‌داران، امید عشایری‌زاده

به ترتیب دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشیاران و دانشجوی دکتری علوم دامی، دانشکده علوم دامی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان

* نویسنده مسئول: مهسا نائیجی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی، naeeji_mah@yahoo.com

چکیده

این آزمایش به منظور بررسی اثر سطوح مختلف ضایعات چای بر مصرف خوراک و وزن بدن مرغ‌های تخمگذار در دوره تولک‌بری اجباری انجام شد. ۹۶ قطعه مرغ تخمگذار (سن ۸۸ هفتگی) سویه LSL به صورت تصادفی در ۶ تیمار آزمایشی و ۴ تکرار شامل جیره کامل، حذف خوراک، ۹۰ درصد جیره تخمگذاری به علاوه ۱۰ درصد ضایعات چای، ۸۰ درصد جیره تخمگذاری به علاوه ۲۰ درصد ضایعات چای، ۷۰ درصد جیره تخمگذاری به علاوه ۳۰ درصد ضایعات چای و ۶۰ درصد جیره تخمگذاری به علاوه ۴۰ درصد ضایعات چای در قالب طرح بلوک کامل تصادفی انجام شد. نتایج آزمایش نشان داد مقدار مصرف خوراک در پرندگان تیمارهای ضایعات چای نسبت به تیمار جیره کامل ۷۵-۴۷ درصد کاهش پیدا کرد، همچنین وزن مرغ‌های تخمگذار تیمار حذف خوراک حدود ۳۲ درصد و تیمارهای ضایعات چای ۳۰-۲۲ درصد کاهش یافت. بر این اساس می‌توان از ضایعات چای در جیره غذایی به منظور القاء تولک‌بری مرغ‌های تخمگذار استفاده کرد.

کلمات کلیدی: تولک‌بری اجباری - ضایعات چای - عملکرد - مرغ تخمگذار

مقدمه

چای (*Camellia sinensis*) یکی از پرمصرف‌ترین نوشیدنی‌ها در سراسر دنیاست. پس از فراوری برگ‌های چای، باقیمانده آنها به صورت ضایعات دور ریخته می‌شود که تقریباً بدون مصرف می‌باشند (۶). در حال حاضر کارخانجات تولیدکننده چای، حجم بالایی از ضایعات چای را می‌سوزانند یا به منظور فروش به صورت کود آماده می‌کنند، که در هر دو حالت مشکلات اقتصادی و محیطی را به همراه دارد (۷). به دنبال پایان چرخه تخمگذاری در گله مرغ‌های تخمگذار، تولید و کیفیت تخم مرغ کاهش می‌یابد، بنابراین بسیاری از تولیدکنندگان، گله را وادار به تولک اجباری و قطع تولید، به منظور افزایش عملکرد تخمگذاری و بهبود کیفیت تخم مرغ در چرخه بعدی می‌کنند. از روش‌های مختلفی برای تولک‌بری اجباری استفاده می‌شود (۱). رایج‌ترین روش تولک‌بری، روش محرومیت از خوراک و کاهش دوره روشنایی می‌باشد. هدف از تولک‌بری از دست رفتن وزن بدن و توقف تولید تخم مرغ می‌باشد (۳). در طی دوره تولک‌بری پرنده می‌بایست ۳۰-۲۵ درصد وزن اولیه خود را به منظور بهبود عملکرد در دوران بعد از تولک‌بری از دست بدهد (۱۰). در سال‌های اخیر محققان، به دلیل افزایش تنش و آلودگی پرنده به انواع گوناگون عفونت‌ها ناشی از روش حذف خوراک، به دنبال جایگزین مناسب می‌باشند (۳). از جمله این روش‌ها، دستکاری مواد معدنی جیره، استفاده از افزودنی‌های دارویی و هورمونی و استفاده از مواد خوراکی با ترکیبات ضد مغذی و فیبر بالا مانند خوراک جوجویا (۹)، پنبه‌دانه (۴)، تفاله انگور (۸) می‌باشد. تانن و ساپونین از متابولیت‌های ثانویه مهم در برگ‌های چای هستند و به عنوان مواد ضد مغذی برای حیوان به شمار می‌آیند (۲). بنابراین هدف از این آزمایش، استفاده از ضایعات چای به عنوان روشی به منظور تولک‌بری اجباری در مرغ‌های تخمگذار می‌باشد.